Пролетаред һәму wәлата, йәкбьн!

РЙА Т'ӘЗӘ

ОРГАНА КМ ПК ӘРМӘНИСТАНЕ
„ՌՅԱ ԹԱԶԱ" ՕՐԳԱՆ ՀԿԿ ԿԵՆՏԿՈՄԻ
„РЙА ТАЗА" ОРГАН ЦК КП АРМЕНИИ

№ 90 (702) | Лә'д, 11 декабре сала 1955 | Qимәт 20 капек

ҺӘЖМАРА ИРОДА:

—Ә'ламәтийа һ'әмщи, йа Сәдьре Совета Министред Т'РСС Н. А. Булганин, Ӧзве Сәдьртийа Совета Т'әwрәбьльнд Т'РСС Н. С. Хрущчев у Премйер-Министре Т'ьфаqа Бирмае У Ну (руе 1-е).
—Н. А. Булганин у Н. С. Хрущчев жь Бирмае вәгәрйанә Һьндстане (руе 1-е),
—Ль Қоммәрк'әзиа ПҚ Әрмәнистане у Совета Министред РСС Әрмәние (руе 2-а).
—Бона һәрали пешдабьрьна һ'әму ч'ьqлед малһәбуна гӧндитие (руе 2-а).
—Бь т'әшкилдари у баш дәрбазкьи вәчекьрьна парка СМТ-а (руе 3-а).
—Щинаре мәи пьзмам ль щәнубе (руе 4-а),

Ә'ламәтийа һ'әмщи, йа Сәдьре Совета Министред Т'РСС Н. А. Булганин, Ӧзве Сәдьртийа Совета Т'әwрәбьльнд Т'РСС Н. С. Хрущчев у Премйер-Министре Т'ьфача Бирмае У Ну

Бь т'әглифкьрьна һ'ӧкӧмәта Т'ьфаqа Бирмае Сәдьре Совета Министред Т'ьфаqа Республикед Советие Сосиалистие Н. А. Булганин у Ӧзве Сәдьртийа Совета Т'әwрәбьльнд Т'ьфаqа Республикед Советие Сосиалистие Н. С. Хрущчев сала 1955-а жь 1-е һ'әта 7-е декабре бь т'әсәликьрьна qәнщие бун ль Т'ьфаqа Бирмае.

Н. А. Булганин у Н. С. Хрущчев wәхта ль Бирмае бун бь Премйер-Министре Т'ьфаqа Бирмае У Нур'а чәнд щара qьсәкьрьн. Әw qьсә, ед кӧ дәрбаз бун бь әшqа дьлайә п'ьр' у т'әмами бь рӧһ'е һәвдӧфә'мкьрьне, мәщал-мьк'ан дан бона фьрә п'әвгӧһәстьна фькьра чаwа дәрһәqа пьрсед кӧ һәрдӧалийар'а интересьн у бона һәрдӧ wәлата к'ара wан һәйә, ӧса жи дәрһәqа һьнә проблемед фәрз кӧ нишандаина wанә орт'әмьләтие һәйә.

Wәхте wан qьса, щарәкә дьне жи һатә нишандаине, wәки һәвр'адәрбазкьрьнед Т'ьфаqа Советие у Т'ьфаqа Бирмае, ед кӧ т'ьме бе qәлпи бунә у пьзмамти бунә, тенә рьк'ьнкьрьне у wе бенә рьк'ьнкьрьне сәр принсипед qәwин, ед һәрдӧалийава һ'ӧрмәтгьртьна т'әмамийа териториалие у суверентие, һ'ьщуми сәр һәв нәкьрьне, т'әви шӧхӧле һәвә һӧндӧр' нәбуне, wәкәһәвбуне у к'ара һәрдӧали, һәйәтийа ә'дьли у һәвр'ашӧхӧлкьрьна экономикие. Ә'йаншӧхӧлкьпед һәрдӧ wәлатайә дәwләтие баwәрьн, wәки qәдандьна wан принсипед һәйәтийа ә'дьли кӧ дьһа у дьһа фьрә дьбә бона һәвр'адәрбазкьрьнед чаwа дәwләтед мәзьн, ӧса жи ед бьч'ук, wе к'аре бьдә qәwинкьрьна ә'длайе у пешдачуйина һәвр'ашӧхӧлкьрьна щьмаә'тайә qәнщи. Әwана разибуне ә'йан дькьн дәрһәqа wе йәке, wәки дьһа у дьһа гәләк дәwләтед ә'длайһ'ьз у щьмаә'т wан принсипа насдькьн у qәбулдькьн, чаwа принсипед кӧ к'омәке дьдьн к'ара ә'длайе у рьнджийина щьмаә'та.

Баwәрбун һатә ә'йанкьрьне, wәки принсипед һәйәтийа ә'дьли мәщалед фьрә дьә'фриньн бона һәвр'ашӧхӧлкьрьна Т'ьфаqа Советие у Т'ьфаqа Бирмае, дь дәрәща экономикие, културае, ӧлмие у техникиеда. Хwәстьна хwәйготьни һатә ә'йанкьрьне, һ'әму тьшти бькьн бона wан дәрәщада пешдабьрьн у мәһ'кәмкьрьна п'әвьредана һәрдӧ wәлатайә qәwин, йа кӧ wе һ'әмщави к'ара щьмаә'тед Т'ьфаqа Советие у Т'ьфаqа Бирмае бә у wе к'омәке бьдә мәһ'кәмкьрьна ә'длайе у qәwинбуна орт'әмьләтие. Бь wер'а гьредай ә'йаншӧхӧлкьрел һәрдӧ wәлатайә дәwләтие һәвр'а рази бун, кӧ орт'а wәк'илед wанда дәрһәqа пьрсед башqә-башqә гәрәке диса һәвр'ахәбәрдан ьбә, бь мәрәме гьредана qаилньвисаред конкрет.

Щә'дандьн у хwәстьна щьмаә'тед дьниае бона сазкьрьна ә'длайе у һәвр'ашӧхӧлкьрьна пьзмамтие, у башqә готи, конфераиса Бандунге кӧ бу исал мәһа апреле йа кӧ т'әви wе бун дәwләтед кӧ системед wана алие сәйасәтиеда у сосиалиеда башqәнә, ле бь мәрәме дьһа пешдабьрьна һәвр'ашӧхӧлкьрьнед экономикие, културие у сәйасәтиейә т'омәри йәкбунә, нишандан, wәки орт'а щьмаә'тада һәвдӧфә'мкьрьн у һәвр'ашӧхӧлкьрьн бь т'әмамийа хwәва дькарьн бенә миасәркьрьне, у һ'аләки п'ак ә'франдьн бона ачьхийа конфераиса Жневе, йа Сәрк'аред Һӧкӧмәтед Чар Дәwләта, йа кӧ гиһандә эп'ещә сьсткьрьна тужбуна һәвр'адәрбазкьрьнед дәwләта. Бь т'әмами һәвр'а рази бун, wәки сьстбуна тужбуне, кӧ ида льһәвһатийә бьгһижнә wе, гәрәке бе qәwинкьрьне, гәрәке мәщал-мьк'ана дәст биньн бона вьр һада кемкьрьна тужбуна орт'әмьләтие. Ә'йаншӧхӧлкьред дәwләтиейә һәрдӧ wәлата баwәрбуна хwә ә'йанкьрьн, wәки нәньһер'и wе йәке Шеwрдарийа Жневе йа министред шӧхӧлед дәр нәгьһиштә qьраред һәвр'аqаилбуйи, дәрһәqа проблемед кӧ директивед Сәрк'аред Һ'ӧкӧмәтед Чар Дәwләтада һатьбун нишандаине, ле гәрәке диса мәщал-мьк'ана дәст биньн бь wе нете, wәки бона к'ара ә'длайе wан проблема сафи бькьн.

Ә'йаншӧхӧлкьред дәwләтейә Т'ьфаqа Советие у Т'ьфаqа Бирмае ә'йандькьн нәр'әһ'әтийа хwәйә к'ур дәрһәqа ләщбәзийа сильһ'дарие у башqә готи т'опкьрьна сильһ'а атомие, бомба авзаие у щур'ед сильһ'ед дьнейә массайи qьр'кьрьне, ед кӧ сал бь сал дьһа зедә дьбьн. Бона һьланина търсе у бона wе фькьре, кӧ аг'рие нәенә батмишкьрьне һежәбунед материали у бе һ'әд у һ'әсав мәрьв нәенә qьр'кьрьне, әwана тер'а дьбиньн, wәки һазьркьрьн ,щер'ьбандьн у хәвьтандьна сильһ'а орт'ькие у гәрморт'ькие гәрәке бе гьли-готьн нәе изьндаине, wәки гәрәке бе qәдандьне эп'ещә кӧрткьрьна сильһ'дарийа маин у лазьмә бе сазкьрьне контролийа орт'әмьләтиейә эфектив сәр qәдандьна wан мәщал-мьк'ана. Әwана гәләк фәрз һ'әсавдькьн, wәки бона миасәркьрьна wе нете мәщал-мьк'анед мьqими дәст биньн. Wана диса избаткьрьн әw фькьра хwәйә т'әвайи, wәки сәйасәтийа ә'франдьна блока гәрәке бе гӧнәк'аркьрьне, чьмки әw нава щьмаә'тада пешда тинә хофе у нәбаwәрбуне, wәки т'әне сәйасәтийа т'әви wан блока нәбуне к'омәке дьдә сазкьрьна баwәрбуне у хwәстьна qәнщ орт'а дәwләтада, бь wи щәләби амаиәт те кьрьн нав шӧхӧле бехофкьрьна ә'длайе и беqәзийабуне. Әwана баwәрьн, wәки qәwинкьрьна ә'длайа орт'әмьләтие у бехофкьрьна баwәрийа щьмаә'та бәрбь аг'рийа хwә дькарьн дәст биньн нә кӧ бь ә'франдьна блокава, ле т'әне бь qәwата һ'әму щьмаә'тайә һ'әмщи у колектив.

Һ'әмщави qьраред Шеwрдарийа Жневе Һьндӧчинеда проблема qәйдәкьрьна сәйасәтие гәрәке зу бе сәри. Пьрса йәкбуна Қореае, ӧса жи пьрса дәрһәqа пашдадаина Тайване у адед маин кӧ бәреда һ'әсав дьбьн територна чиние, Республика Чиние Щьмаә'тиер'а гәрәке зутьре бенә сәри, бона мәрәме Роһьлата Дурда кемкьрьна тужбуне у qәwинкьрьна ә'длайе. Сафикьрьна wан проблема wе али qәwинкьрьна ә'длайе у беqәзийабуна орт'әмьләтие бькә.

Бь нета бьльндкьрьна һ'ӧрмәт у нишандаина Т'әшкиләта Мьләтед Йәкбуйи Республика Чиние Щьмаә'тие гәрәке wе т'әшкиләтеда щие хwәйи закони бьгрә. Бь мәрәме ә'длайе у прогресе бона бьгһижьн һәвр'ашӧхӧлкьрьна орт'әмьләтиейә к'ардар, ӧзьвтийа Т'әшкиләта Мьләтед Йәкбуйи гәрәке һ'әмт'омәриба у wеда гәрәке бенә qәбулкьрьне әw һ'әму wәлат, ед кӧ һ'әмщави qәwлед Qануннәма Т'МЙ-нә. Сәр һ'име wе йәке һ'ӧкӧмәта Т'ьфаqа Советие у һ'ӧкӧмәта Т'ьфаqа Бирмае хwәйдькьн пешданина Қанадае Т'МЙ-да дәрһәqа qәбулкьрьна wан 18 wәлата, ед кӧ дәрһәqа qәбулкьрьне ә'рзә данә.

Сәдьре Совета Министред Т'ьфаqа Республикед Советие Сосиалистие, Ӧзве Сәдьртийа Совета Т'әwрәбьльнд Т'РСС у Премйер-Министре Т'ьфаqа Бирмае тенә wе нете, wәки рйа эфектив, йа qәwинкьрьна һәвдӧфә'мкьрьна у баwәрийа щьмаә'та һ'әсав дьбә сазкьрьна контакта орт'а сәрк'ара хwә хwәда у һ'әвр'ахәбәрдан, ед кӧ wе бьгһиньнә дәрәща һәвр'аqаилбуне у һәвр'адәрбазкьрьнед пьзмамтие орт'а щьмаә'тада.

Сәдьре Совета Министред Т'РСС
Н. Булганин

Премйер—Министре Т'ьфаqа Бирмае
У Ну

6 декабре сала 1955

Н. А. Булганин у Н. С. Хрущчев жь Бирмае вәгәрйанә Һьндстане

Асансол, 7 декабре (Мьq. ТАСС-е башqә). 7 декабре рож Н. А. Булганин у Н. С. Хрущчев паши ль Т'ьфаqа Бирмае шәш рожа маине вәгәр'йанә Һьндстане.

Фьр'ьнда кӧ сьве шәбәqе жь Рангуне сәр п'ашьла Бенгалиае у делта ч'әмед һьндиейә мәзьнә нава шунглйада фьр'и у жь Қалкат'ае дәрбазбу, меван гиһандә Асансоле-мәрк'әзәкә дәшта ч'әме Дамдоре, дьле индустриа Һьндстана т'әзә.

Ве дәштеда, йа кӧ дьчә жь Қалкат'ае бәрбь роавае територна штатед Бенгалиае у Биһарер'а, паши дәстанина нәбьндәстийа Һьндстане пешда дьчә чекьрьнәкә фьрә йа һидроэнергетикие у ирригасионие. мәрәма к'ижанайә гәмкьн авед ч'әме Дамдоре, к'ижан бь систематики wе нәһ'иеда лене пешда тиньи, у wе аве бьльнә хәвате бона авдана хwәлиед Бенгалиаейә роавайә баш. Wер'а т'әван чекьрьна ә'мбара ль феза ч'әме Дамдоре ль територна штата Биһаре те гьредане чекьрьна һидроэлектросентралар'а, ед кӧ гәрәке энергиае бьльнә сәнайа wе нәһиейә кӧ т'әзә пешда дьчә, к'ндәреданә п'ае п'ьр' йа запаса дитийә qьнйатед wәлетә мәдәна к'омьре, qьнйате һ'әсьн у марганесе, боксита, металед рәнги, слйуда, хwәлийа агьртәйахкьрьне у ед маин. Һ'әму чекьрьнед һидротехникиейә ве нәһ'ие тенә qәдандьне жь алие корпорасна дәwләтейә дәшта Дамдоре йа кӧ сала 1948 һатийә т'әшкилкьрьне бь qьрара һ'ӧкӧмәта Һьндстане т'әви һ'ӧкӧмәтед штатед Бенгална Роава у Биһаре, кӧ жь алие пар'ламенте һатийә бәгәмкьрьне.

Ль аэродрома Асансоле бона һ'ӧрмәта Н. А. Булганин у Н. С. Хрущчев һатьбу т'әшкилкьрьне бәрбьр'буна ә'йди. Һатьбунә вьра wәк'илед һ'ӧкӧмәта һьндие-министре сәнайе Н. Қанунго у нәфсед рәсмийә бьльнд е штата Бенгална Роавае бь сәрк'арийа министре сәрә Рой. Незики аэродроме бь һ'әзара бәрәвбубун хәватчиед дәшта ч'әме Дамдоре ед кӧ бь алави меванед советие сәламкьрьн. Һәма жь аэродроме Н. А. Булганин у Н. С. Хрущчев бь автомашина чунә Читаращане, к'едәрейә завода wәлетә дәwләтиейә к'упе машина чекьрьне у незики wе ә'мбара һәрә мәзьнә ль дәшта Дамдоре-ә'мбара Майтхоне сәр ч'әме Баракаре.

Ль Коммәрк'әзиа ПК Әрмәнистане у Совета Министред РСС Әрмәние

Бйуроа Коммәрк'әзиа ПК Әрмәнистане у Совета Министред РСС Әрмәние результатед ләща сосиалистие йа һ'әйwанәтхwәйкьред республикейә сала малһәбунейә 1954—1955-а ньһер'ин у бәйраqа Сорә дәрбазок йа Коммәрк'әзиа ПК Әрмәнистане у Совета Министред РСС Әрмәние у п'ешк'ешийа п'әрайә 20 һ'әзар манати данә нәһ'ийа Шаһумйане. Колхозед wе нәһ'ие бь 13 сәләфа плана шырдаина һәр ч'еләкәке зедә qәдандьнә, дәрдаина ширә һ'әмт'әв бь 7,3 сәләфа зедәкьрьнә, плана зедәкьрьна сәре һ'әйwанәт qәдандьнә, жь wә'дә зутьр qәдандьнә плана т'әслимкьрьн у к'ьр'ина шир, һьрие у гошт.

Һатийә* готьне дәрһәqа хәвата п'ак йа комнәһ'иед партиае, комшӧхӧлкьред Советед нәһ'ийа, стансиед машин-трактора, сәрwертие гәләк колхоза у п'ешәкзанед малһәбуна гӧндитие ед нәһ'иед Г'укасйане, Севане у Ахурйане, к'ижана эп'ещә зедәкьрьнә ширдаина һәр ч'еләкәке у зедәкьрьнә дәрдаина ширә һ'әмт'әв.

Qьт'еба һ'ӧрмәтие йа Коммәрк'әзиа ПК Әрмәнистане у Совета Министред РСС Әрмәниеда һатийә ньвисаре наве wан ч'еләкдоша, ед кӧ жь һәр ч'еләкәке бь һ'әсаве орт'ә жь 2500—4870 килограм шир дотьнә. Данә wана шә'дәтнәма «Ч'еләкдоша РСС Әрмәниейә баш».

Бь мәрәме пәсьнандьна нәһ'ийа, колхоза у хәватчиед фермед һ'әйwанәтзедәкьрьне бона сала малһәбунейә 1955—1956-да гьһиштьна дәстанинед мәзьн алие пешдачуйина һ'әйwанәтзедәкьрьнеда, һатьнә к'ьвшкьрьне әв кьрьнед һана:

а) Бәйраqа Сорә дәрбазок йа Коммәрк'әзиа ПК Әрмәнистане у Совета Министред РСС Әрмәние у п'ешк'еша п'әра бь щәмә 20 һ'әзар манати паши к'ӧтабуна сала малһәбуне дьдьнә wе нәһ'ийа пеш, йа кӧ плана дәрдаина шире һ'әмт'әв ль ферма жь 10 сәләфа нәкемтьр зелә бьqәдинә, плана дәрдаина гошт зедә бьqәдинә бь 5 сәләфа, wе бехоф бькә стәндьна һасьләта һ'әйwанәтә бьльнд бь һ'әсаве һәр 100 һектаре ә'рдмәзиле, wер'а т'әваи бьqәдинә плана зедәкьрьна сәре һ'әйwанәт у тәйртуа, плана т'опкьрьна дәбре, т'әслимкьрьна, к'ьр'ина у һәqйата натурие йа һасьла һ'әйwанәтзедәкьрьне.

б) П'ешк'ешийа п'әрайә пешьн qаси 10 һ'әзар манати те даине wе нәһ'ийа пеш йа кӧ плана дәрдаина ширә һ'әмт'әв ль ферма жь 5 сәләфа нә кемтьр зедә бьqәдинә, плана дәрдаина гошт зедә бьqәдинә бь 5 сәләфа, wе бехоф бькә стәндьна һасьләта һ'әйwанәтә бьльнд бь һ'әсаве һәр 100 һектаре ә'рдмәзиле, wер'а т'әваи бьqәдинә плана зедәкьрьна сәре һ'әйwанәт у тәйртуа, плана т'опкьрьна дәбре, т'әслимкьрьна, к'ьр'ина у һәqйата натурие йа һасьла һ'әйwанәтзедәкьрьне.

в) П'ешк'ешийа п'әрайә дӧда qаси 5 һ'әзар манати те даине wе нәһ'ийа пеш йа кӧ бьqәдинә плана дәрдаина ширә һ'әмт'әв, плана зедәкьрьна сәре һ'әйwанәт у тәйртуа, плана т'әслимкьрьна, к'ьр'ина у һәqйата натурие йа һасьла һ'әйwанәтзедәкьрьне.

г) Бәйраqа Сорә дәрбазок йа комнәһ'иед партиае у комшӧхӧлкьред Совета нәһ'ийа се мәһа щарәке дьдьнә wан һ'әму колхоза, ед кӧ пешдаинед ширдаина һәр ч'еләкәкейә се мәһа бьqәдиньн.

д) 20 п'ешк'ешиед п'әра һәр йәк жь wана бь 2000 манати дьдьнә wан колхоза, ед кӧ wәхте зьвьстане-сәрафьр' (октйабр-апрел) жь һәр ч'еләкәке qаси 45 сәләфе плана ширдаинейә саләwәхте шир бьстиньн ль нәһ'иед ч'ийа у бьнат'ара ч'ийа у жь 50 сәләфи нәкемтьр ль нәһ'иед дәште (Ведие, Арташате, Шаһумйане, Эщмиадзине, Аштараке, Һоктембер-йане) бь wи qәwли, wәки плана т'әслимкьрьна шир у гошт дәwләте йа семәһийа чара сала 1955-а у семәһийа ә'wльн йа сала 1956-а qәдандьбьн.

е) 20 п'ешк'ешиед п'әра һәр йәк жь wана бь 2000 манати дьдьнә wан колхоза, ед кӧ wәхте ч'ера һавине (май-сентйабр) wе жь һәр ч'еләкәке 1500 килограм шир бьстиньн, бь wи qәwли, wәки плана т'әслими дәwләте кьрьна һасьла һ'әйwанәт: шир, гошт, һьрие. һека йа һәр се семәһие сала 1956 qәдандьбьн.

ж) 30 п'ешк'ешиед п'әра һәр йәк жь wана бь 200 манати бьдьн һәр нәһ'ике сале дӧ щара (бь нивсалийа), бона п'ешк'ешкьрьна һ'әйwанәтхwәйкьред пеш:

— Ч'еләкдоша у гавана: бона бь 25 сәләфа нәкемтьр зедә qәдандьна пешдаинед ширдаинейә нивсалие йа к'ома ч'еләкед кӧ т'әслими wан кьрьнә.

— Шьванед сәрә: ед кӧ нивсалийа ә'wльнда 98 сәләфе пәзе т'әслими wан кьри саг' дәрхьстьнә бьһаре у нивсалийа дӧдада-жь һәр пәзәкә кәрие пез 3,8 килограм һьри стәндьнә, йане жи жь һәр 100 мийи 100 бәрхед саг' стәндьнә у хwәйкьрьнә жь рәqәма пәзе кӧ һәбуйә һ'әта 1 йанваре сала 1956-а.

— Хьнзирхwәйкьра: ед кӧ нивсалийа ә'wльнда хьнзиред мәзьнә кӧ т'әслими wан кьрьнә саг' дәрхьстьнә бьһаре у ч'ежед wан жь 97 сәләфа нәкемтьр саг' манә у нивсалийа дӧдада нава саледа жь һәр макәкә хьнзира стәндьнә у хwәйикьрьнә жь 15 ч'ежька нәкемтьр.

— Хәватчиед кӧ тәйртуа хwәйдькьн: сале щарәке бона 85 сәләфа нәкемтьр саг' хwәйкьрьна тәйртуа, йане жи бь һ'әсаве орт'ә жь һәр тәйртуйәкә кӧ һека дькә саләwәхтеда стәндьна 120 һеки нә кемтьр.

Бйуроа Коммәрк'әзиа ПК Әрмәнистане у Совета Министред РСС Әрмәние органед партиае, советие у малһәбуна гӧндитиейә республикае борщдар кьрьн: дьһа фьрә бькьн ләща сосиалистие нава һ'әйwанәтхwәйкьрада, qәwата колхозвана, хәватчиед СМТ-а, совхоза у п'ешәкзанед малһәбуна гӧндитие мобилизасиа бькьн бона сала малһәбунейә 1955—1956-да бь щарәкева зедәкьрьна дәрдаина һасьләта һ'әйwанәт.

СМТ-А НОРАҚЕРТЕ ХЬЛАЗКЬР ВӘЧЕКЬРЬНА ТРАКТОРА У МАШИНЕД МАЛҺӘБУНА ГӦНДИТИЕЙӘ МАИН

Механизаторед СМТ-а Норакертейә нәһ'ийа Басаргечаре бона һ'ӧрмәта qӧр'ьлт'а ПКТ'С XX к'әтьнә нава ләща сосиалисте у мәһәке жь wә'дә зутьр хьлазкьрьн вәчекьрьна трактора у машинед малһәбуна гӧндитиейә маин йа паизе-зьвьстане.

Дь хәватед вәчекьрьнеда һатьн бәрбьч'ә'в механизатор С. Элойан, Д. Г'азарйан, С. Сирекандйан у ед маин, к'ижанед кӧ планед хwәйә дәрдаине qәдандьн бь 180—220 сәләфа.

БОНА ҺӘРАЛИ ПЕШДАБЬРЬНА Һ'ӘМУ Ч'ЬQЛЕД МАЛҺӘБУНА ГӦНДИТИЕ

Ван рожа бу конферанса т'әшкиләта партиаейә Арташатейә 27-а. Бь даклада һ'әсавдаине пешда һат к'атьбе комнәһ'ийа партиаейи пешьн һәв. Д. Гаспарйан.

Докладчи у делегатед бь хәбәрдан пешда һати дан к'ьвше, wәки т'әшкиләта партиаейә нәһ'ие бь qәдандьна qьраред Пленумед Коммәрк'әзиа ПКТ'С т'ариqи гьһиштьнә дәстанинед бәрбьч'ә'в дь дәрәща бьльндкьрьна әк'ьндаина култоред малһәбуна гӧндитие, бьльндкьрьна һасьләтдаина һ'әйwанәт у ӧса жи бь малһәбуни-т'әшкилдари мәһ'кәмкьрьна колхозада. Wә'де һ'әсавдаинеда эп'ещә п'акбуйә хәвата һӧндӧр'-партиаие.

Гәләк колхозед нәһ'ие, нав wанда йа Норашене, Шаһумйане, Анастасаване у ед маин гиһандьнә әк'ьне пәмбӧйи бьльнд у qәдандьн плана т'әслимкьрьна пәмбӧ дәwләтер'а. Чәнд колхозед нәһ'ие гьһиштьнә эп'еща дәстанина алие рәзбещәркьрьнеда. Колхозед нәһ'иейә пеш бь һ'әсаве орт'ә жь һектаре стәндьнә 70—90 сентнер тьри. Бь т'әмами колхозед нәһ'ие плана пешдабьрьна һ'әйwанәте гьр qәдандьнә бь 105,5%, йа һ'әйwанәте һур бь 118%, йа хьнзира бь 125%. Ширдаина һәр ч'еләкәкә п'ути сала 1955-а һьмбәри сала 1954-а зедәбуйә бь 185 литри.

Ле, чаwа һат ә'йанкьрьне конфераснседа нава хәвата т'әшкиләтед партиаие у малһәбуниеда һәла эп'ещә кемаси һәнә.

Чаwа сала пар, ӧса жи исал колхозед нәһ'ие нәqәдандьн плана т'әслимкьрьна пәмбӧ дәwләтер'а у ӧса жи плана бьльндкьрьна әк'ьндаина wи. Ве дәрәщеда башqә готи пашда дьминьн колхозед гӧндед Мхчйане, Зангиларе, Новрузлуе у ед маин. Әва те шьровәкьрьне бь wе йәкева, wәки сәрwертиед колхоза у т'әшкиләтед партиаейә щи сьст хәват бьрьнә. Ведәре эп'ещәйә ӧса жи гӧнәк'арийа СМТ-а.

Конферанседа һат нишандаине, wәки комнәһ'ийа партиае, т'әшкиләтед партиаейә ә'wльни, комшӧхӧлкьра Совета нәһ'ие һәла рьнд мьжул набьн пьрса пешдабьрьна һ'әйwанәтхwәйкьрьне у бьльндкьрьна һасьләтдаина wива. Колхоза Г'амарлуе, Қ'аг'т'срашене, Гетап'е у ед маин жь һәр ч'еләкәкә п'ути саләwәхтеда стәндьнә 750—800 литр шир. К'ома инструкторед комнәһ'ийа партиаейә бь зона СМТ-е һьндьк гӧһдари данә сәр ве пьрсе.

Делегатед бь хәбәрдан пешда һати данә к'ьвше, wәки чаwа комнәһ'ийа партиае, ӧса жи т'әшкиләтед партиаейә ә'wльни гӧһдарийа фәрз данайньн сәр хәвата партиаие-сәйасәтие у агитасиае-массаие. Нәһатийә т'әшкилкьрьне бәлакьрьна щер'ьбандьна пеш, комнәһ'и рьнд мьжул нәбуйә пьрса ләща сосиалистиева. Хәвата идеологие у агитасиае-массаие нае гьредане пьрсед пешийа колхоза сәкьнир'а.

Делегат Г. Хачанйан, А. Заргарйан дан к'ьвше, wәки руе т'әрбийәтдарийа хәватейә сьстда чәнд колхозада эп'ещә колхозван нахәвьтьн нава дәрдаина колхозиеда у дьт'әр'ьбиньн дисиплина хәвате.

Делегат Г. Хачатрйан нава хәбәрдана хwәда да к'ьвше, wәки к'атьбе комнәһ'ийа партиаейә бь зона СМТ-а у к'ома инструктора һьндьки к'омәке дьдьнә колхозед кӧ бь малһәбуни сьстьн.

Сәдьре сәрwертийа колхоза гӧнде Н. Щрашене Д. Никог'осйан бәрк' критиккьр Академиа ӧлмайә РСС Әрмәние у чәнд хәватчиед ӧлмие бона wе йәке, wәки әwана хәвата ӧлмие дьбьн жь дәрдаина колхозие qәтиайи у т'әне щар щара тен колхоза.

Қемасиа һ'имли дь хәвата комнәһ'ийа партиаейә Арташатеда һ'әсав дьбә к'омәкдаина практикийә сьст т'әшкиләтед партиаер'а. Щар щара дәwса сәрк'арикьрьна конкрет комнәһ'и мьжул дьбә т'әне щьватава.

Конферансе дәрһәqа даклада һ'әсавдаинеда qәбулкьр qьрара һ'әмщав у мәщалед конкрет да к'ьвше бона пешдабьрьна һ'әму ч'ьqьлед малһәбуна гӧндитие.

***

Дәрбаз бу пленума комнәһ'ийа Арташатейә ПКӘ пешьн йа кӧ бьжарт т'әшкила бйуроейә т'әзә у к'атьбед комнәһ'ие. К'атьбе пешьн һат бьжартьн Д. Гаспарйан, е дӧда С. Варданйан, бь зонаед СМТ-ед Арташате, Һраздане у Мхчйане к'атьбед комнәһ'ие һатьн бьжартьне В. Һовсеп'йан. С. Мурадйан, Ж. Симонйан.

Р. Петросйан.

QӦР'ЬЛТ'А АРХИТЕКТОРЕД СОВЕТИЕЙӘ ДӦДА ЙА Һ'ӘМТ'ЬФАQИЕ К'ӦТАБУ

3 декабре qӧр'ьлт'а архитекторед советиейә дӧда йа һ'әмт'ьфаqие хәвата хwә к'ӧтакьр.

Бь qимәтдаина шӧхӧлкьрьна сәрwертийа Т'ьфаqа архитекторед советие дь wә'де орт'а qӧр'ьлт'ед йәке у дӧдада делегата qьрар qәбулкьрьн, wәки хәвата сәрwертие һ'әсавкьн нә п'ак.

Qӧр'ьлт'е бьжарт т'әшкила сәрwертиейә т'әзә, qәбулкьр qануннәма т'ьфаqейә т'әзә у навкьрьна т'әзә — Т'ьфаqа архитекторед Т'РСС.

Делегатед qӧр'ьлт'е бь шабунәкә мәзьн нәмә шандьн Қомитеа Мәрк'әзи ПКТ'С у Совета Министред Т'РСС-р'а.

Чаwа наказ бона т'әшкила сәрwертийа т'әзә бь дәнгәки резалйусиа һатә qәбулкьрьне. Wеда те готьне, wәки qӧр'ьлт'а архитекторайә һ'әмт'ьфаqиейә дӧда к'ьвшдькә, wәки т'әмамийа һ'име хәвата архитектора, т'әшкиләтед проектие у чекьрьнеда гәрәке бе данине әw пьрсана, к'ижан qьраред партиае у һ'ӧкӧмәтеда у ӧса жи нәма сәламкьрьне йа жь алие Коммәрк'әзиа ПКТ'С у Совета Министред Т'РСС qӧр'ьлт'а архитекторед советиейә һ'әмт'ьфаqиейә дӧдар'а шандида һатьнә к'ьвшкьрьне. Әw пьрсана гәрәке бьбьнә программа т'әмамийа шӧхӧлкьрьна ә'фьрандарие йа архитектора у чекьрчийа.

Qӧр'ьлт'е жь сәрwертийа Т'ьфаqа архитекторайә т'әзә бьжарти хwәст, wәки әw рьнд материалед qӧр'ьлт'е ә'нә'нә бькә у сәр һ'име qьраред партиае у һ'ӧкӧмәте сазбькә у бьqәдинә кьрьнед конкрети бона бь щарәкева п'аккьрьна хәвата т'ьфаqе.

(ТАСС).

БЬ Т'ӘШКИЛДАРИ У БАШ ДӘРБАЗКЬН ВӘЧЕКЬРЬНА ПАРКА СМТ-А

Малhәбуна гӧндитиейә сосиалистие пешда дьчә у мәh'кәм дьбә сәр база СМТ-айә индустриал техникие, йа кӧ ньhа h'әсав дьбә мәщала h'имли дь шӧхӧле пешдабьрьна дәрдаина колхозиеда.

Wә'дәда у баш хьлазкьрьна хәватед дәште, бьльндкьрьна әк'ьндаина културед малhәбуна гӧндитие, зедәкрьна сәре h'әйwанәте мәхлуqәтие у бьльндкьрьна hасьләтдаина wи эп'ещәйи гьредаийә we йәкер'а, ьжа СМТ чаwа дьqәдиньн пьрсед кӧ пешийа wан сәкьнинә.

Республикаеда хәватед малhәбуна гӧндитиейә исальн h'имли хьлазбунә.

Ньhа дәстпебуйә вәчекьрьна парка стансиед машин-тракторайә паизе-зьвьстане. СМТ-ед пеш бь т'әшкилдари әw шӧхӧл дәстпекьрьнә.

Механизаторед СМТ-ед Г'арибщанйане, Әләгәзе, Ахурйане у ед маин бь т'әшкилдари дәстпекьрьн хәватед вәчекьрьне бь мет'ода узелие у гьhиштьнә дәстанинед бәрбьч'ә'в. Бь даинед 1-е декабре СМТ-а Г'арибщанйане вәчекрийә 38 трактор дәwса 37 тракторед бь плане тер'а дити. Ван СМТ-ед жорготида wә'дәда hатийә qәдандьне графика хәвата вәчекьрьне, хәват hатийә т'арәвәкьрьне сәр хәватчийа. Бь сайа we йәке механизаторед ван СМТ-а эп'ещә ньмъзкьрьнә хwәqимәтийа вәчекьрьне у соз данә жь wә'дә зуьр хьлазбькьн хәватед вәчекьрьне.

Ле гәрәке бе готьне, wәки бь т'әмами вәчекьрьна парка стансиед машин-трактора hәла дәрәнг пешда дьчә. Ви алида эп'ещә пашда дьминьн СМТ-ед Горисе, Микойане, Qап'ане, Нор Байазете у ед маин. h'әта ньhа СМТ-ед Qап'ане, Ангег'акот'е, Нойембериане hәла дәст бь вәчекьрьна машинед малhәбуна гӧндитие нәкьрьнә. Сәрк'аред ван СМТ-а хwә щавдар h'әсав накьн бона дәрәнгиэхьстьна ви шӧхӧли. Әwана хьрав мьжул дьбьн т'әшкилкьрьна хәвата вәчекьрьнева.

Борще сәрк'аред СМТ-а у хәватчиед инженеро-техникиейә-wә'дәда бьдьн hьланиние кемасиед кӧ нава хәватеда hәнә, wә'дәда у бь т'әмами бьqәдиньн плана вәчекьрьне. h'әму СМТ-е республикаеда готи бь фьрәти мет'ода вәчекьрьнейә узелие бьдьнә хәвате. Сәрк'аред СМТ-а готи дәст биньн п'аред машинайә запасие. Ви шӧхӧлида готи хәвата хwә дьhа гӧмрәh'кә кантора «Главмашсбите» у сәрwертийа сәрәйә СМТ-а у механизасиае йа Министрийа малhәбуна гӧндитиейә РСС Әрмәние. Готи әwана бьгhижнә we йәке, wәки п'аред запасие у машинед кӧ тен бәрдане СМТ-ар'а wә'дәда у бе дәрәнгиэхьстьн бен гӧhастьне ль СМТ-а.

Щер'ьбандьна сала пар нишан да, wәки чәнд СМТ-ада гӧhдарийа лазьми нае даине сәр башбуна вәчекьрьна машина. Руе ве йәкеда гәләк щара машинед т'әзә вәчекьри чәнд рожа ,дьхәвьтин у диса хьрав дьбун. h'ал ви щур'әйи бу ль СМТ-а Апаране, Кармрашене, Арт'ике у ед маин. Дь шӧхӧле вәчекьрьнеда пьрсәкә hәрә фәрз әwә, wәки машинед малhәбуна гӧндитие бен вәчекьрьне баш у мьqәрм бь wи h'әсави, wәки wә'де сезона хәвате т'ӧ щара нәт'әр'ьбьн.

Т'әшкиләтед партиае у советиейә нәh'ийа готи hәрт'ьм бь шӧхӧле вәчекьрьна парка СМТ-ава мьжул бьн, к'омәка hәрр'ожи бьдьн сәрк'аред СМТ-а бона qәдандьна пьрсед кӧ пешийа wан сәкьнинә. Дирексиаед СМТ-а у т'әшкиләтед партиаейә ә'wльни готи хәме бьбьн бона мәрьвед кӧ вәчекьрьна машинава мьжульн. Гәрәке бона wана бен ә'франдьне мәщалед хәватейә нормал у hесабуна бь култури.

Бона wә'дәда у баш хьлазкьрьна хәватед вәчекьрьна парка стансиед машин-трактора лазьмә нава механизаторада фьрәбькьн ләща сосиалистие.

К'омед инструкторайә комнәh'иед партиае е зона СМТ-а, т'әшкиләтед партиаейә ә'wльни ед стансиед машин-трактора готи дьhа незик сәрк'арие ль хәвата ләща сосиалистие бькьн, мобилизасиа бькьн механизатора, п'ала, хәватчиед инженеро-техникие бона wә'дәки кьнда у баш вәчекьрьна трактора, комбайна у машинед малhәбуна гӧндитиейә маин.

hәрали у рьнд hазьрбуна стансиед машин-тарктора бона хәвата бьhаре h'әсав дьбә мәщала h'имли бона сала 1956-а дьhа пешдабьрьна h'әму ч'ьqлед малhәбуна гӧндитиейә сосиалистие.

СЕСИА СОВЕТА БАЖАРЕ ЛЕНИНАКАНЕ

Ленинакан, 7 декабре (АТ'Ә).— Бу сесиа VI йа Совета депутатед хәватк'арайә бажаре Ленинакане, к'ижане бьhист у ә'нә'нәкьр дакладa дәwсгьртие сәдьре комшӧхӧлкьра Совета бажер депутат М. К'арамйан-дәрhәqа h'але хәвата дәстчеханед бажерә комуналие у п'аккьрьна шӧхӧле qӧльхкьрьна wан бьнәлийар'а. Исал hатьнә чекьрьне авайед жийинейә т'әзә, hатийә к'ӧтакьрьне вәчекьрьна мала, hатьнә чекьрьне чар бьнстансиед электрикие т'әзә, сайа we йәке жи hатийә п'аккьрьне бәрдана энергиа электрикие т'аг'ед бажерә щӧда-щӧдада, hатьнә вәчекьрьне у h'аләки п'акдаиьн h'ьмам, щие кьнщ шуштьне у дәстчеханед комуналиейә маин. Бь чапа 120 h'әзар метре чаргошә соqаq hатьнә асфалткьрьн, сәлкьрьн у вәчекьрьне. Соqаq у баг'ед сәйрангада 120 h'әзар дар, hешнайа декоратив у ед маин hатьнә ньқандьне.

Сесиае ӧса жи да к'ьвше, wәки дь хәвата дәстчеханед бажерә комуналиеда hәла кемасиед мәзьн hәнә. Комшӧхӧлкьра Совета бажер гӧhдарийа лазьм надә сәр леньhер'андьна qәдандьна qьраред хwә. Башqә готи hатә готьне, wәки сәрк'аред транспорте у идаред авбәрдане-канализасиае п'ак нахәвьтьн. Кемасиед мәзьн hәнә ӧса жи дь шӧхӧле хwәйкьрьна фонда авайед бажерә жийинеда.

Дәрhәqә пьрса ә'нә'нәкьри сесиае qьрара h'әмщав qәбулкьр.

QӘДАНДЬН ПЛАНА ПЕНЩСАЛИЕ

Алаверди, 6 декабре.—Колектива завода к'имиае дәстпекьр продуксиае бьдә бь h'әсаве пенщсалийа шәша. Вьра hьмбәри сала 1950 чапа дәрдание зедәбуйә 85 сәләфи зә'фьр, ле дәрдаинтийа хәвате бьльнд буйә бь 56 сәләфа.

Дәстчеханеда бона h'ӧрмәта qӧр'ьлт'а партиаейә XX ләщ дьчә у нава ләщеда щие пешьн дьгьрьн хәватчие т'сеха qьниатхwәлийа мәдәнтие.

Ньhа хәватчие завода к'имиае qәwата хwә наhевшиньн бона пешданине пенщсалийа шәша wә'дәда у бь h'ӧрмәти бьqәдиньн.

Qәwата дәрдаинтийа заводе пенщсалийа т'әзәда we дьhа бьльнд бә. Мәсәл: сала 1960 hьмбәри сала 1955 кьри бәрдана продуксиае we зедәбә бь 208,6 сәләфа. (АТ'Ә).

Незики мәhәкейә, wәки ль сирка Ереване пешда те артиста кӧрманщ Назе Ширан. Назе артистәкә пешә, сайа листька хwәйә рьнд әw hәрдәра жь алие т'әмашәчийа бь h'ьзкьрьнәкә мәзьн те qәбулкьрьне.

Шькьлда: Назе Ширан wә'де листьке. Фото йа **В. Севойан.**

БОНА ДЬhА ПЕШДАБЬРЬНА ПӘЗЗЕДӘКЬРЬНЕ

Азизбеков, 6 декабре (АТ'Ә). Колхозед нәh'ие сала малhәбунейә исальнда алие зедәкьрьна сәре пәзда, п'аккьрьна щьнсе wанда у hьризедәкьрьнеда гьhиштьнә эп'ещә дәстанина.

Колхоза наве Маленков гӧнде Хачик дәwса 1,9 килограм hьри кӧ стәндьбун сала 1954, исал жь hәр пәзәке бь h'әсаве орт'ә 2,9 килограм hьри стәндийә. Фермае плана hьрит'әслимкьрьне wәкә се тонна зедә qәданд. Шьван hайрик Г'азарйан hьрийа hәр пәзәкә кәрие кӧ әw хwәйдькә гиhандийә 3,55 килограми. Әгәр сала 1954 колхозеда 100 hектаре хwәлийа чандьнер'а дьк'әт 152 килограм hьри, ле сала 1955 әw гьhиштийә 210 килограма.

Алие пәззедәкьрьнеда гьhиштьнә дәстанинед ӧса, ӧса жи колхозед гӧндед К'араглухе, Серсие, Хндзоруте, Гнишике у Амаг'уе.

Бь ә'нә'нәкьрьна газийа т'әвбуед шеwрдарийа h'әмт'ьфаqие дәрhәqа пәззедәкьрьнеда, пәзхwәйкьра борщед т'әзәйә бьльнд hьлданә сәр хwә.

Әwана к'ьвщдькьн мәщалед фьрә кӧ нәh'иеда hәнә бона пешдачуйина we ч'ьqьла малhәбуна гӧндитие у хәвьтандьна wан мәщала.

БЬ Т'ӘШКИЛДАРИ ДӘСТ БЬ ХWӘЙКЬРЬНА h'ӘЙWАНӘТӘ ЗЬВЬСТАНЕ КЬРЬНӘ

Колхоза гӧнде Аревике ль нәh'ийа hоктемберйане hәрали т'ьвдарәке зьвьстане дитийә у дәст бь хwәйкьрьна h'әйwанәтә зьвьстане кьр.

hьмбәри сала пар исал hатийә бәрәвкьрьне дьhа зә'ф дәбьр. Тәwлед деwерда hатийә к'ьвшкьрьне нобәдарийа 24-сәh'әта. Колхозеда hазьрийа рьнд hатийә дитьне бона заина ч'еләка.

Ч'еләке кӧ заина wан незик буйә hатьнә башqәкьрьне у зедә тен альфкьрьне. Ч'еләкдош Гәвәза Озман жь дӧ ч'еләке зайийә кӧ т'әслими we кьрьнә иди стәндийә 412 литр шир.

Ч'еләкдошед фермае к'әтьнә нава ләща сосиалистие бона бе т'әләфбун хwәйкьрьна сәг'әла у бьльндкьрьна ширдаина ч'еләка. Бона ве йәке hатьнә ә'франдьне h'әму мәщал. Гольке т'әзәбуйи тен щикьрьне щиед wанр'а башqәкьрида, тәwлада тен вехьстьне совә бона бе хwәйкьрьне гәрма нормал.

h'әйwанәтхwәйкьред колхоза Аревике дьщә'диньн бь хwәйкьрьна баш бьгhижьн дәстанинед дьhа мәзьн дь дәрәща бьльндкьрьна hасьләтдаина h'әйwанәтда.

А. Чачан.

БОНА ХWӘЙКЬРЬНА h'ӘЙWАНӘТӘ ЗЬВЬСТАНЕ h'ӘМУ МӘЩАЛ hАТЬНӘ Ә'ФЬРАНДЬНЕ

Колхоза гӧнде К'әләшбәге ль нәh'ийа Т'алине hәрали hазьрийа хwәйә зьвьстане дитийә. Бона h'әйwанәте мәхлуqәтие hатийә бәрәвкьрьне hәqас дәбьр чьqас кӧ лазьмә. Колхозе дәбьр бәлакьрийә ӧса жи бәрсжхәватед колхозванава.

Колхоза К'әләшбәге ә'фьрандийә h'әму мәщал бона бь т'әшкилдари у бе т'әләфбун хwәйкьрьна h'әwанәт зьвьстане.

Q. Мамулов.

ГӦНД hАТӘ ЭЛЕКТРИФИКАСИАКЬРЬНЕ

Ван рожа гӧнде Арегеда ль нәh'ийа Т'алине век'әтьн ләмпед Илйич. Малед h'әму колхозванада ведьк'әвьн ләмпед электрикие. Колхозван дьдьнә хәвате приборед электрикие, прийомника у ед маин.

Гондда hатийә чекьрьне аше электрикие йа кӧ фьреqәти мәщале дьдә колхозвана нане хwә бьhерьн.

Колхозванед Ареге щава we п'ешк'еша qимәтли дьдьн бь хәвата хwәйә башва нава дәрдаина колхозиеда.

А. Ҳӧдо.

Щинаре мәи пьзмам ль щәнубе

Бь мәзила 2000 километра wәт'әне мә ль алие щәнубе дьк'әвә сәр синоре wәлате ч'ийаи фьрә-Авг'анистане. Авг'анистан кӧ к'әтийә мәрк'әза Асиае, щи буйә сәр реед фәрз кӧ жь роавае дьчьн бәрбь роhьлатебәрбь Асиа Орт'ә у Чинстане у жь шьмале бәрбь щәнубе-бәрбь к'әнаред океана Һьндие.

Гәләк сал бәре h'але Авг'анистанеи географие әw кърьбу мина сьвдәрәке, бәрбь к'ижане дьhатьн зәвтчиед wәлатед дәрәкә. Һ'әта ньhа ль hәр щики оазиса Гератске мәрьв дькарә жь шьване авг'ана бьбьhе сәрhатийа дәрhәqа шәр'е мьqабли легионед Искәндерда (йане Александре Македон) йане жи мьqабьли сиаред Надр-Шаhә фарьзие. Ле щьмаә'та авг'анайә 13 милиони гәләк щара тинә бира хwә we йәке, wәки әwләдед we чьqас хун ретьнә дь шәр'е кӧ 81 сала к'ьшандийә (жь салед 1838 h'әтани 1919) бона нәбьндәстие кӧ wәлате wан бьрийә мьqабьли әскәред Англиае. Әw ә'йни шәр'е мерхасие бу. Сала 1919 әw шәр' бь ачьхи к'ӧтабу у щьмаә'та Авг'анистане сәр h'име qаилньвисара Англиаер'а п'әвк'әтьне гьhиштә нәбьндәстие. Һ'ӧкӧмәта пешьн йа кӧ Авг'анистан наскьр чаwа дәwләтәкә суверен h'ӧкӧмәта РУССФ бу.

Авг'анистан монархиа конститусиониейә (конститусна сала 1931 hатийә ә'ламкьрьне). Сәре дәwләте п'адшайә. Әw к'ьвшдькә премийер-министр, ӧзвед h'ӧкӧмәте у qӧмандаре сәрәкә е qәwатед сильh'дарие, шәр' ә'ламдькә, qәwльвисара ә'длайе гьредьдә, qәwльвисара qолдькә. Бона сафикьрьна пьрсед дәwләтейә hәрә фәрз ль Авг'анистане п'адша wәхт-wәхта гази wа готи «Щирга мәзьн» дькә, дьк'әвнә нав к'ижане wәк'илед qәбила (гәләк щара сәрк'аред wан), ӧзвед пар'ламенте у ӧзвед h'ӧкӧмәте. Пар'ламент жь дӧ пәлатайә-палата шеwра щьмаә'тие, йа кӧ се сала щарәке те бьжартьне у сенате, ӧзвед к'ижане жь алие п'адше тенә к'ьвшкьрьне.

Һ'име экономика Авг'анистане h'әсав дьбә малhәбуна гӧндитие. Ле хwәлийа, кӧ керте бона hьланин-данине т'әне qаси 3 сәләфе т'әмамийа хwәлийа Авг'анистанейә.

Гӧнди h'имли дьр'әшиньн гәньм, шәh, бьрьнщ, гарьс, кукуруз. Ӧса жи дьчиньн пәмбӧ, т'ьтуне, кӧнщи, зәгәрәк, сьлqед шәкьр.

Нава малhәбуна Авг'анистанейә гӧндитиеда щики фәрз дьгьрә h'әйwанәтзедәкьрьн. Авг'анистанеда h'имли хwәйдькьн пез у бьзьна, ле дьhа зә'ф пешдачуйә хwәйкьрьна пәзед каракул, продуксиа к'ижане (сале h'әтани 2 милион ч'әрм) h'әсав дьбә п'ара h'имли йа кьр'инфротана Авг'анистанейә дәр. Авг'анистан ӧса жи дьшинә wәлатед дәр эп'ещә hьрие, пәмбӧ у фекиед h'ьшккьри.

Сәнайи ль Авг'анистане гәләк пашдамайә. Әw те дитьне жь we йәке, wәки жь 13 милион бьнәлиед wәлет рәqәма п'ала h'әму п'аред сәнайеда дьгhижә 30000 мәрьви. Авг'анистанеда hәнә нә гәләк фабрикед тек'стилейә бьч'ук, дәстчеханед бона дәрдаина материәлед чекьрьне, заводед шекьр у зәводед вәhазьркьрьна фекийа. Нава экономика Авг'анистанеда роләкә эп'еqә дьлизә дәрдаинтийа кустарие, башqә готи, дәрдаина халичед Авг'анистанейә ә'йан. Ль Авг'анистане реед машине qәт т'ӧнәнә. Мәщалед транспортиейә h'имли автомашинәнә, дәвә у мәрк'әбьн.

Ль Авг'анистане бона пешдачуйина сәнайе гәләк ресурсед т'әбийәтие hәнә.

Авг'анстан бона разикьрьна хwәстьнед хwә әшийаед сәнайе жь wәлатед дәрәкә тинә. Бона Авг'анистане кьрьнәкә мәзьнә к'ьр'инфротана т'әви Т'ьфаqа Советие. Жь сала 1950 к'ьр'инфротана советие-авг'ание жь чар щара зә'фтьр зедә буйә. Т'ьфаqа Советие дьдә Авг'анистане дәмӧдәзгед сәнайе, автомашина, продуктед нәфте, п'әрче пәмбӧ, дәрмана, шәкьр, дәwса wана әw дьстинә пәмбӧ, hьрие, ч'әрм у әшийаед маин.

Т'ьфаqа Советие бона пешдачуйина сәнайе к'омәкдаина техникие дьдә Авг'анистане.

Бь к'омәкдаина п'ешәкзанед советие Авг'анистанеда hатийә чекьрьне завода асфалт-бетоне, элеватор, аш у hьнә дәстчеханед маин.

Wәк'илед Авг'анистане п'ьр' qимәтдькьн әwе к'омәкдаина Т'ьфаqа Советиейә техникие. Посоле Авг'анистане ль Мьсре Салаhуддин Селщук, wә'де хәбәрдана хwә бәр wәк'илед пресса wәлатед дәрәкә дәрб гиhандә wан щер'ьбандьна ед кӧ бь щур'әки нә раст дьхwәстьн бьдана шьровәкьрьне hәвр'адәрбазкьрьнед авг'ание-советие. Әwи к'ьвшкьр, wәки әw hәвр'адәрбазкьрьн тенә qәйдәкьрьне бь wан qаилньвисара, ед кӧ hатьнә гьредане бона «к'арстәндьна пешдачуйина экономикиейә hәрдӧ алийа» у әw «т'әви шӧхӧле Авг'анистанеи h'ӧндӧр' набә у дәст надә суверенитета wәлет».

Чьqас дьчә дьhа мәh'кәм дьбә п'әвгьредана орт'а щьмаә'тед авг'ан у советие 'дь дәрәща културае у ӧлмда. Башqә готи орт'а hәрдӧ wәлатада hатийә сазкьрьне hәвр'ашӧхӧлкьрьн дь шәр'к'арийа мьqабли зианкьред малhәбуна гӧндитие у хwәйкьрьна hешнайеда.

Пешда дьчә п'әвгьредана Авг'анистане wан дәwләтед Щәнубе у Щәнуб-Роhьлтата Асиаер'а ед кӧ ве аг'рие гьhиштьнә нәбьндәстие, бәре ә'wльн дәwләтед wар'а, чаwа Республика Һьндстане, Т'ьфаqа Бирмае, Республика Индонезиае. Бь т'әвбуна т'әви конфераса wәлатед Асиае у Африкае кӧ ве аг'рие бу ль Бандунге, Авг'анистан бь рәсми т'әви wан си дәwләта бу, ед кӧ декларасиа qәбулкьрьн у к'ьвшльк'ьн фәрзбуна пенщ принсипед hәйатийа wәлата у щьмаә'тайә ә'дьли.

Авг'анистан бь хwәйкьрьна сәйасәтийа ә'длайе у нейтралитете, нәк'әтийә т'әви блокед әскәрие, чаwа йа СЕАТО (qәwльнвисар дәрhәqа «хwәйкьрьна» Асиа Щәнуб-Роhьлате) у пакта Бәг'даде. Ле, әва йәка хwәш нае wан wәк'илед нәh'ед Роавае, ед кӧ дьщә'диньн Авг'анистана нейтрал бькьнә т'әви блокед әскәриейә башqә-башqә у дьхwәзьн ль сәр территориа we базаед әскәрие чекьн. Бона we мәрәме жи бь дәсти wәлатәки дьне әшкәрә зоре ль Авг'анистане дькьн. Бона we йәке жи hәвр'адәрбазкьрьнед Авг'анистане у дӧ wәлатед wейә щинар: Пакистане (ӧзве СЕАТО у пакта Бәг'даде) у Иране (кӧ ве аг'рие т'әви пакта Бәг'даде буйә) тужбунә.

Бь рәсми мә'на h'ӧщәта орт'а Авг'анистане у Пакистанеда h'әсав дьбә проблема Пуштунистане (нәh'ийа шьмал-роава йа Пакистана Роавае, wедәре дьжин qәбилед незики авг'ана-qәбилед патана).

Һ'ӧкӧмәта Пакистане бь к'омәкдаина жь wәлет дәр нахwәзә т'әви h'ӧкӧмәта Авг'анистане у wәк'илед qәбилед патане ә'нә'нәбькә пьрса дәрhәqа әхтийарийа патанайә хwәхwәтие у автономие. Тужбуна hӧщәта Пуштунистанер'а гьредаи, h'ӧкӧмдаред Пакистане наhельн териториа Пакистанер'а бара биньн Авг'анистане йане жи жь Авг'анистане бьбьн. Гәләк бар искәла Карачиеда зәвткьрьнә.

Бь щур'әки qәлп гӧр' буйә h'ӧщәта авг'ан-иранийе дәрhәqа хәвьтандьна ава ч'әме Гилменде, к'ижан чаwа территориа Авг'анистанер'а у ӧса жи йа Иранер'а дәрбаздьбә. Wә'дәки шӧхӧл ӧса hатьбу чекьрьне, wәки qаилбун дәрhәqа we пьрседа hатьбу сәри у hәр мабу, wәки дакументед h'әмщавда бьhата ньвисандьне. Ле Иране ньшкева пешда к'ьшанд хwәстьнед т'әзә у hәвр'ахәбәрдан hатнә т'әр'ьбандьне.

Хьраббуна hәвр'адәрбазкьрьна орт'а Авг'анистане у щинаред we: Пакистан у Иране, т'әне кери дьжмьнед ә'длайе те у мьqабли к'ара wан wәлата у щьмаә'тед wанә. Ве аг'рие газета Авг'анистане «Ислаh» ньвисийә, wәки h'әму щьмаә'т, башqә готи щьмаә'тед wәлатед щинар h'әwәск'арьн бона hәвр'адәрбазкьрьнед ә'дьли у к'ьвшдькә: «Фьрqийа нава идеологиаеда нькарә бьсәкьнә пешийа сазкьрьна hәвр'адәрбазкьрьнед щинариейә qәнщ». Чаwа мәсәлә дькарә бе анине hәвр'адәрбазкьрьнед орт'а Т'ьфаqа Советие у Авг'анистане, нәньhер'и фьрqийа кӧ hәйә орт'а qәйдәщьмаә'тийа wанда, hәрдӧ wәлат нава гәләк салада хwәйдькьн hәвр'адәрбазкьрьнед пьзмамтиейә щинариейә qәнщә ә'йни, ед кӧ бона к'ара hәрдӧ wәлата у бона шӧхӧле мәh'кәмбуна ә'длайа орт'әмьләтиенә.

Һатьна пешwәхтие йа Сәдьре Совета Министред Т'РСС Н. А. Булганин у Ӧзве Сәдьртийа Совета Т'әwрәбьльнд Т'РСС Н. С. Хрущчев ль Авг'анистане бе шьк we алиыр hада пешдачуйина wан hәвр'адәрбазкьрьнед щинариейә qәнщ у пьзмамтие бькә. Әw т'әсәликьрьна щарәкә дьне жи we бәр т'әмамийа дьниае бьдә ә'йанкьрьне нәалт'буна готьна лениниейә мәзьн дәрhәqа hәйатийа ә'дьли йа дәwләтед кӧ qәйдед wанә сәйасәтие у экономикие башqә-башqәнә.

М. Павлов.

СУД

БАНДИТ БЬ ГӦЛӘКЬРЬНЕ ҺАТЬНӘ ГӦНӘК'АРКЬРЬНЕ

Qолегиа Суда Т'әwрәбьльнд РСС Әрмәние йа шӧхӧлед угаловние бь сәдьртийа У. Б. Бакоев, бь т'әвбуна ӧзве суде Р. М. Мелик—Һовсеп'йан у М. С. Маргарйан, бь т'әвбуна гӧнәк'аркьре дәwләтие прокурое республике К. И. Иоанисйан хьлазкьрьн леньhер'андьна шӧхӧле угаловние дәрhәqа нава бандитизмеда гӧнәк'аркьрьна Мушег' Гег'ами Асойан, Алберт Мамикони Һамбардзумйан, Вараздат Һарут'йуни Варданйан у Размик Ванойи Ат'ойан.

Wәхта леньhер'андьна бәри суде у wә'де суде hат избаткьрьне, wәки М. Г. Асойан у А. М. Һамбардзумйан, ед кӧ бәре hатьбун гӧнәк'аркьрьне бона т'аланкьрьна мәриа, пәй азабуна бь аминистиаер'а т'әшкилдькьн к'ома бандитие. Дьк'әвнә нава we к'оме ӧса жи Р. В. Ат'ойан, е кӧ бәре hатьбу гӧнәк'аркьрьне бона дьзие у ӧса жи В. А. Варданйан. Әwана т'әшкилдькьн h'ӧщумкьрьна ль сәр бажарванед советие.

Пенще нойабре эваре дәрәнг әwан h'ӧщуми сәр бажарван Г. Х. дькьн у же дьстиньн автомашина wийә «Победа». Бь ве автое шәше нойабре бандит сәр рйа Т'билиси—Qәзахе h'ӧщуми сәр шофере автомашина барбьр Р. Н. дькьн у бьк qәзийа qьрма бь дәсга чекьри у бебуте wийа т'алан дькьн.

Һәма сәр we рее бандит автое сиар дькьн колхозване гӧнде Чайли ль нәh'ийа Qазахе РСС Адрбещане Б. С. Караханов, к'ижане дьчу ль мәйдана бажаре Qазахе. Бандит бь к'ера wийа чәнд щиада бьриндардькьн 2100 манате кӧ щәм wи hәбуйә же дьстиньн у жь автое давежьн. Рожтра маин Б. С. Караханов wәфат дьбә.

Бь сайа дәстhьланина мәщале органед милисиа бажаре Qазахе у к'омәкдарийа бьнәлиед щи бандит тен гьртьне у wана т'әслими суде дькьн.

Qолегиа суде йа бь шӧхӧле угаловние избатбуй h'әсавкьр гӧнәкарийа бандита у qьраркьр: М. Г. Асойан у А. М. Һамбардзумйан гӧләкьн у конфискасиакьн hәбуна нәфса wан. Р. В. Ат'ойан гӧнәк'аркьн бь гьртьна 20 сали, ле В. А. Варданйан йа 16 сала, дь лагеред расткьрьне-хәвате. Паши гьртьне әwе дәнгбьр'ибьн.

Qьрара суде жь алие hазьра hат qәбулкьрьне бь бәгәмийа мәзьн.

П'ОШТ ХЬРАБ ДЬХӘВЬТӘ

Гәлә щара бьнәлие гӧнде Һ'әко wә'дәда настиньн газет у коваре кӧ хwә ньвисинә.

Мәсәлә: шагьрт Москове Шәмо хwә ньвисибу, wәки бьстинә ковара «Пионер», ле жь дәстпебуна сала 1955-а h'әта ньhа әwи т'әне коварәк стәндийә.

Дәрhәqа ве йәке чәнд щара hатийә ә'ламкьрьн п'ара п'ошта гӧнде Сабунчие, жь к'идәре бьнәлие гӧнде Һ'әко дьстиньн газет у коваре хwә, дәрhәqа we дьзанә п'ара п'ошта нәh'ийа Т'алине, ле фәqәт, т'ӧ шӧхӧл нәhатийә кьрьне, wәки бьнәлиед гӧнде Һ'әко wә'дәда газет у коваре хwә бьстиньн.

Лазьмә п'ара п'ошта Т'алине h'әму мәщала бьдә ә'франдьне бона разикьрьна хwәстьнед хәватк'ара.

К'. Сәйад

Редактор МИРОЕ ӘСӘД

Адреса редаксиае: Ереван, соqаqа Алавердйан № 46, т'елефон 2-07-78. Адрес редакции: Ереван ул. Алавердяна № 46, телефон 2-07-78. ВФ 13996

Нәшьрхана № 2, сәрwерийа сәрә, йа сәнайа полиграфие у нәширәта йа Министрийа културае РСС Әрмәние, Ереван, соqаqа Кнунйант'с № 8.
Типография № 2, Главного управления издательств и полиграфической промышленности Министерства культуры Армянской ССР, Кнуняица № 8.